

Kemi B

Biokemi 6

Aminosyrer og dipeptider

Læringsmål

- Opbygning og navngivning af aminosyrer.
- Sidegrupper syre-, base- og polaritetssegenskaber.
- Aminosyrer som amfolytter og zwitter-ioner, og deres isoelektriske punkt.
- Dannelse af dipeptider

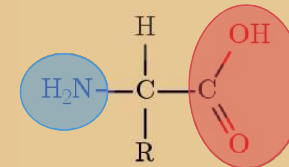

GYMNASIEKEMI

Aminosyrer

En aminosyre er et organisk stof der indeholder **en amin** og **en carboxylsyre**.

Derudover indeholder aminosyrer også en karakteristisk **R-gruppe** som afgør hvilket aminosyre der er tale om.

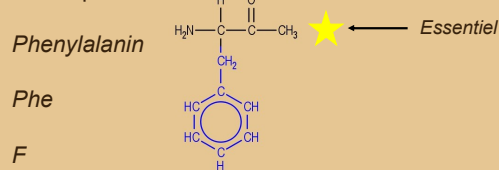
GYMNASIEKEMI

De 20 standard aminosyrer

Der findes **20 standard aminosyrer** der indgår i proteinsyntese (+2 specielle). 9 af disse er **essentielle** for mennesker, altså nogle vi skal have gennem kost.

Aminosyrerne omtales sjældent med deres systematiske kemiske navne, men oftest med deres trivialnavne. Der findes også en 3-bogstavsforkortelse for dem alle og en 1-bogstavsforkortelse.

Eksempelvis:

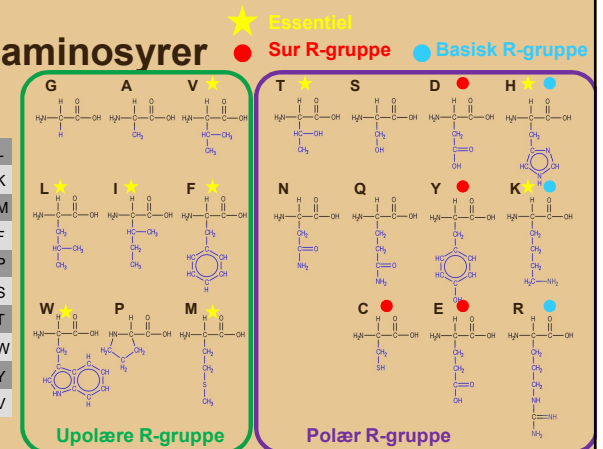

GYMNASIEKEMI

De 20 standard aminosyrer

Der er mange måder at inddele aminosyrerne på.

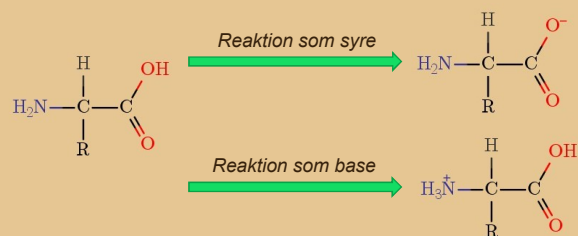
Alanin	Ala	A	Leucin	Leu	L
Arginin	Arg	R	Lysin	Lys	K
Asparagin	Asn	N	Methionin	Met	M
Asparaginsyre	Asp	D	Phenylalanin	Phe	F
Cystein	Cys	C	Prolin	Pro	P
Glutaminsyre	Glu	E	Serin	Ser	S
Glutamin	Gln	Q	Threonin	Thr	T
Glycin	Gly	G	Tryptophan	Trp	W
Histidin	His	H	Tyrosin	Tyr	Y
Isoleucin	Ile	I	Valin	Val	V

GYMNASIEKEMI

Aminosyrers amfolytegenskaber

Aminosyrer indeholder en **carboxylsyre**, som er sur.
Og de indeholder også en **amin**, som er basisk.
Aminosyrer er altså amfolytter.

GYMNASIEKEMI

Zwitterioner

Aminosyren kan også gøre begge ting – samtidig!
Dette gør også aminosyrerne mere opløselige i vand.

En sådan ion – en med en totalladning på 0 – kalder man en **zwitter-ion**.
Zwitter betyder hybrid på tysk.

GYMNASIEKEMI

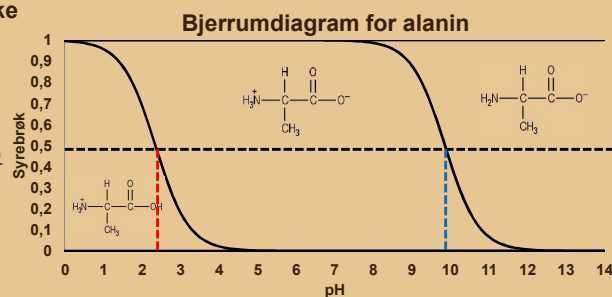
Bjerrumdiagrammer og pI

Bjerrumdiagrammer kan bruges til at se hvilke form aminosyren findes på ved forskellige pH. Den pH hvor den samlede ladning på alle former for aminosyren er 0 kaldes **det isoelektriske punkt, pI**.

pI kan bestemmes med amfolytligningen.

$$pI = pH = \frac{pK_{S(\text{syre})} + pK_{S(\text{amfolyt})}}{2}$$

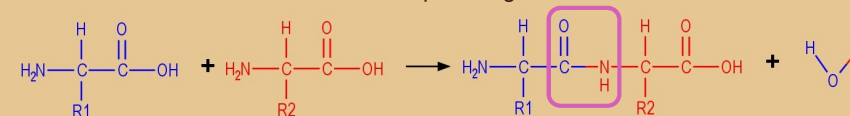
$$pI_{\text{Ala}} = \frac{2,34 + 9,87}{2} = 6,11$$

GYMNASIEKEMI

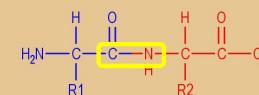
Dipeptider

To (og flere) aminosyrer kan bindes sammen ved at lave en **kondensationsreaktion** hvor vand fraspaltes og der dannes et **amid**.

På denne måde dannes proteiner.

Og når man har med proteiner at gøre kan man også sige at der dannes en **peptidbinding**

GYMNASIEKEMI

Næste video →

Opgaver, quizzes og simulationer på
www.gymnasiekemi.com

GYMNASIEKEMI